

Renovar l'esperit democràtic

Saül Gordillo
 Periodista

La consulta sobre la independència de Catalunya celebrada el 13 de setembre a Arenys de Munt serà un punt d'inflexió en la història política recent del país. Alguns se n'enriuen, sempre que hi ha fites sobiranistes. Ja siguin les manifestacions en defensa de l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya, sobre el dret de decidir en matèria d'infraestructures en ple caos de Rodalies, la marxa independentista de la Diada Nacional d'enguany o l'esmentada consulta d'Arenys de Munt. Hi ha una certa pràctica intel·lectual i periodística del menyspreu, quan la matèria és la independència. Afortunadament, però, el debat públic i l'atenció mediàtica han posat els focus, i l'independentisme ha abandonat l'etiqueta de la marginalitat. Només calia veure la riera d'Arenys de Munt el 13-S per entendre com ha canviat la societat, i fins a quin punt generacions diferents de catalans han perdut la por. Ni les amenaces més ferotges ni les pressions polítiques més desesperades van impedir que Arenys de Munt, ciutadania i ajuntament, tiessin endavant una consulta sense precedents a Catalunya. Exitosa en tots els aspectes:

el polític, el de la participació ciutadana i el mediàtic (amb repercussió internacional notable).

El cas d'Arenys de Munt esdevé interessantíssim per molts motius. El primer, perquè ha eclipsat el debat estatutari i ha propiciat una vàlvula d'escapament per a partidaris de la via estatutària cansats de les retallades i les supeditacions inadmissibles al desprestigi Tribunal Constitucional, però també per a independentistes a qui l'Estatut rebaijat a La Moncloa sempre els ha semblat insuficient. Les urnes d'Arenys de Munt fan confluïr aquest ampli ventall, i ho aconsegueixen des del civisme i el desafiament responsable a les estructures més immobiliàries de l'Estat. No deixa de ser curiós que el *referèndum* (tot i que no tingui valor legal, la càrrega política és brutal) s'hagi convertit en un escut de defensa de l'Estatut amb l'avertiment:

"Ni les amenaces més ferotges ni les pressions polítiques més desesperades van impedir que Arenys de Munt, ciutadania i ajuntament, tiessin endavant una consulta sense precedents a Catalunya. Exitosa en tots els aspectes: el polític, el de la participació ciutadana i el mediàtic"

"Tribunal Constitucional, aneu amb compte amb l'Estatut i preneu nota d'Arenys de Munt".

El segon aspecte rellevant és com una iniciativa local agafa una volada global. Escriure en aquestes pàgines que la situació del món municipal és delicada per la crisi econòmica actual i per l'endèmic infrafinançament dels ajuntaments pot semblar obvi. Els alcaldes i regidors coneixen prou bé les dificultats no només per fer acció política (transformadora) sinó per mantenir la gestió ordinària (dia a dia). En un context difícil després que hagi petat la bombolla immobiliària

i amb la complexitat a l'hora d'ajudar els més desfavorits per la crisi econòmica, la consulta d'Arenys de Munt demostra que el municipalisme pot anar molt més enllà.

Els primers ajuntaments democràtics van transgredir el paper de l'inofensiva administració de proximitat després del franquisme. La seva contribució democràtica va ser cabdal, perquè els governs municipals de l'època no es limitaven a endreçar carrers i oferir serveis bàsics. Van fer entrar la democràcia als consistoris, posant les bases d'una manera fonamental d'entendre la política de proximitat. El compromís dels ajuntaments del 1979 amb la democràcia pot ser revalidat avui a l'estil de la consulta d'Arenys de Munt.